



COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 26.10.2022
COM(2022) 514 final

**RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

**Accelerarea tranziției către neutralitatea climatică pentru securitatea și prosperitatea
Europei**

Raport intermediar pentru anul 2022 privind politicile climatice ale UE

{SWD(2022) 343 final}

1 TENDINȚE, POLITICI ȘI REALIZĂRI ÎN MATERIE DE EMISII

EMISIILE DE GAZE CU EFECT DE SERĂ ȘI ANGAJAMENTELE INTERNAȚIONALE ALE UE

Cele mai recente rapoarte ale Grupului interguvernamental privind schimbările climatice (IPCC)¹ confirmă că, pentru a se îndeplini obiectivele Acordului de la Paris, inclusiv limitarea încălzirii globale la mult sub 2 °C și continuarea eforturilor de limitare a acesteia la 1,5 °C, trebuie luate măsuri transformatoare la nivel mondial. Nivelul maxim al emisiilor de gaze cu efect de seră (GES) la nivel mondial trebuie să fie atins în perioada 2020-2025 și apoi să scadă cu aproximativ 43 % sub nivelurile din 2019 până în 2030, pentru ca creșterea temperaturii medii la nivel mondial să fie menținută la 1,5 °C până la sfârșitul acestui secol. Pe baza politicilor actuale², la nivel mondial nu realizăm suficiente progrese pentru a îndeplini obiectivul privind temperatura prevăzut în Acordul de la Paris. Îndeplinirea tuturor noilor angajamente asumate de țările lumii înainte de COP26 de la Glasgow ne-ar îmbunătăți perspectivele, dar tot nu ar fi suficientă³.

În 2021, pe plan mondial, emisiile au revenit la nivelurile anterioare pandemiei. Datele preliminare ale JRC⁴ arată că, odată cu redresarea economiei mondiale după pandemie, emisiile de GES la nivel mondial au crescut cu 4,2 % în 2021, ajungând la 52,9 miliarde de tone de CO₂ echivalent (CO_{2(e)}), un nivel ușor mai mare decât cel al emisiilor din 2019. Emisiile din sectorul energetic și celelalte emisii generate de arderea industrială au crescut peste nivelurile anterioare pandemiei (+ 1,3 % și, respectiv, + 2,1 % față de 2019), inclusiv din cauza utilizării crescute a cărbunelui⁵, în timp ce emisiile generate de transporturi și clădiri au rămas mai scăzute (- 5,2 % și, respectiv, - 3,7 %). În ultimul an s-au înregistrat mai multe efecte devastatoare asociate cu încălzirea climei, ceea ce a sporit pregnanța avertizărilor oamenilor de știință.

Limitarea încălzirii globale necesită acțiuni fără precedent din partea tuturor țărilor și a tuturor sectoarelor. Pentru a atinge nivelul de zero emisii nete până în 2050⁶, trebuie să reducem emisiile de GES într-un mod rapid, profund și susținut, sporind în același timp capacitatea planetei de a absorbi carbonul prin soluții bazate pe natură și tehnologii de eliminare a dioxidului de carbon. Constatările IPCC consolidează hotărârea UE de a deveni neutră din punct de vedere climatic până în 2050 și rezilientă la schimbările climatice, obiective-cheie stabilite în prezent în Legea europeană a climei.

¹ În 2021 și 2022, IPCC a publicat rapoarte elaborate de trei grupuri de lucru pentru cel de Al șaselea raport de evaluare al IPCC: raportul privind fundamentarea pe științele fizice (Grupul de lucru I), în august 2021, raportul privind impacturile, adaptarea și vulnerabilitatea (Grupul de lucru II), în februarie 2022, și raportul privind atenuarea schimbărilor climatice (Grupul de lucru 3), în aprilie 2022.

² Grupul de lucru 3 al IPCC: Atenuarea schimbărilor climatice (2022), pentru eforturi de atenuare coerente cu politicile naționale puse în aplicare până la sfârșitul anului 2020.

³ Cele mai recente analize științifice sugerează că temperaturile din zonele terestre europene vor continua să crească în acest secol într-un ritm mai ridicat decât media mondială (AEM: [Temperaturile la nivel mondial și european](#)).

⁴ https://edgar.jrc.ec.europa.eu/dataset_ghg70.

⁵ <https://www.iea.org/news/global-co2-emissions-rebounded-to-their-highest-level-in-history-in-2021>.

⁶ Zero emisii nete înseamnă stabilirea unui echilibru între emisiile antropice generate de sursele de gaze cu efect de seră și absorbțiile de către absorbanți, astfel încât toate emisiile reziduale de gaze cu efect de seră care intră în atmosferă să fie compensate de absorbțiile din atmosferă generate de om, conducând la zero emisii nete.

În cadrul CCONUSC, UE și statele sale membre s-au angajat să atingă un obiectiv comun, la nivelul întregii economii, de reducere, până în 2020, a emisiilor de gaze cu efect de seră cu 20 % față de nivelurile din 1990 („angajamentul de la Cancun”). Astfel cum se prevede în inventarul UE din 2022 privind GES⁷, UE a depășit cu mult acest obiectiv, astfel încât statele sale membre și Regatul Unit și-au îndeplinit, de asemenea, obligațiile de reducere a emisiilor în temeiul convenției⁸. Emisiile totale de GES, excluzând exploatarea terenurilor, schimbarea destinației terenurilor și silvicultura (LULUCF) și incluzând aviația internațională, au scăzut cu 34 % în UE-27 + Regatul Unit în comparație cu 1990 (sau cu 32 % fără Regatul Unit). Este o reducere de 1,94 miliarde de tone de CO₂ echivalent până în 2020 (sau de 1,55 Gt CO₂ echivalent fără Regatul Unit)⁹. UE și statele sale membre și-au îndeplinit împreună obiectivul prin punerea în aplicare a pachetului UE energie/climă 2020.

Cu toate acestea, datele provizorii arată că emisiile interne de GES ale UE, excluzând aviația internațională, au crescut în 2021 cu 4,8 % față de nivelul excepțional de scăzut din 2020, din pandemie, deși au rămas sub nivelul din 2019 (și anume, - 4,0 %)¹⁰. Emisiile provenite de la instalațiile staționare care fac obiectul sistemului UE de comercializare a certificatelor de emisii (EU ETS) au crescut cu 6,6 %, iar emisiile din afara EU ETS cu 3,5 %, ca urmare a redresării în urma pandemiei. În cazul tuturor sectoarelor și gazelor principale, cu excepția clădirilor, se preconizează că emisiile vor rămâne sub nivelurile anterioare pandemiei, continuând tendința generală de scădere din ultimii 30 de ani (Figura 1). Datele provizorii din 2021 privind absorbțiile de emisii din LULUCF nu indică însă o inversare a tendinței sale recente, îngrijorătoare, de scădere. Creșterea fără precedent a prețurilor gazelor începând din a doua jumătate a anului 2021 a avut un impact clar asupra emisiilor generate de producția de energie electrică, din cauza unei treceri temporare de la gaz la cărbune (caseta 1).

Figura 1: Emisiile interne de GES ale UE-27, pe sectoare (2019-2021)¹¹

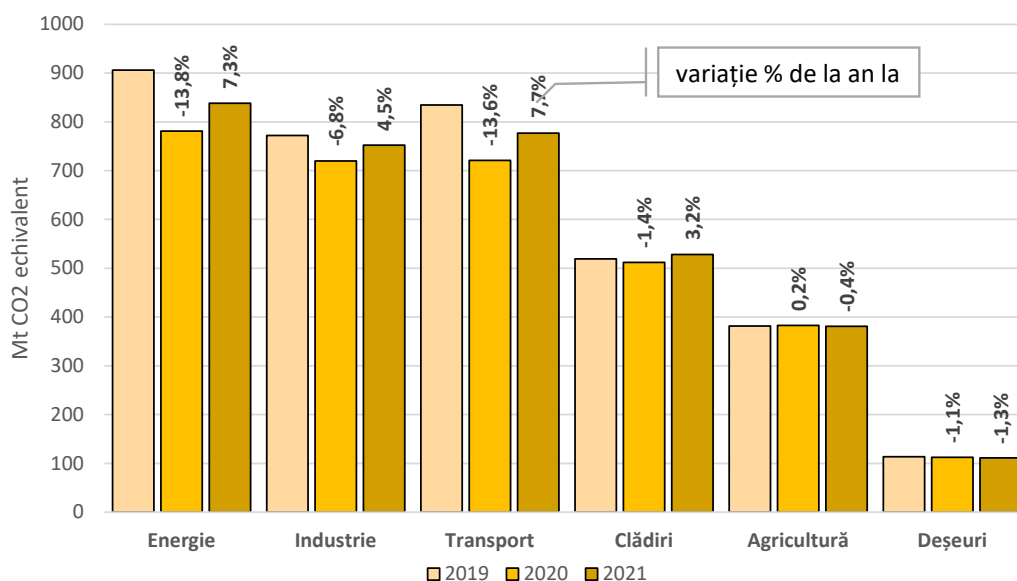
⁷ https://unfccc.int/sites/default/files/resource/European%20Union-BR4_C_2019_8832_and_SWD_2019_432_2.pdf.

⁸ Regatul Unit era angajat pentru îndeplinirea obiectivului comun al UE pentru 2020 împreună cu cele 27 de state membre ale UE.

⁹ Emisiile și absorbțiile de gaze cu efect de seră pentru perioada 1990-2020 se bazează pe tabelele CRF transmise către CCONUSC de către statele membre ale UE până la 27 mai 2022 în inventarele prezentate în temeiul Regulamentului (UE) nr. 525/2013. Cifrele se pot modifica în cazul în care se retransmit inventarele, în urma revizuirilor ulterioare.

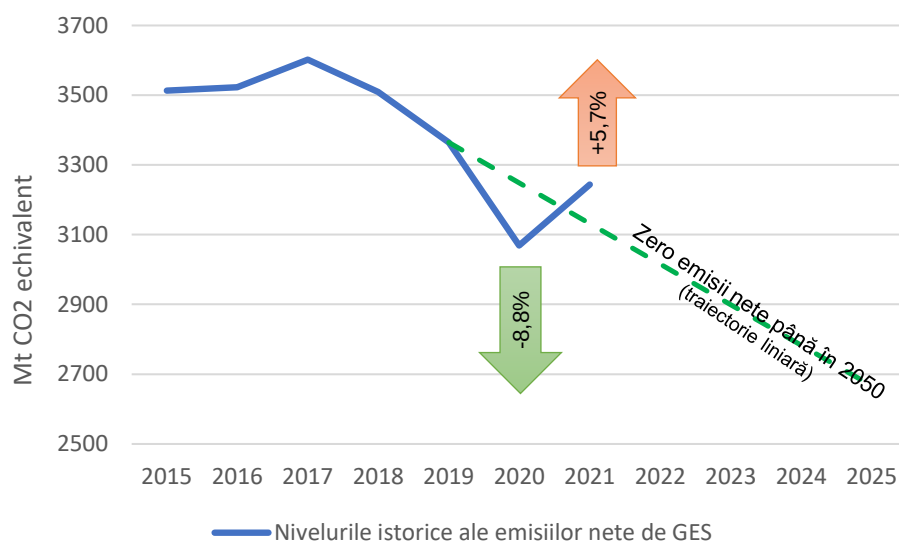
¹⁰ Cifrele referitoare la emisiile nete de GES pentru 2021 sunt bazate pe inventarele armonizate de GES prezentate în temeiul Regulamentului (UE) 2018/1999.

¹¹ Agenția Europeană de Mediu (AEM): inventarul de GES pentru 2022 și inventarul UE armonizat de GES pentru 2021, pe baza informațiilor transmise de statele membre. Note: (1) Sectorul energetic se referă la producția de energie electrică și termică și la rafinarea petrolului. (2) Industria include arderea combustibililor în producție și construcții, precum și emisiile generate de procesele industriale și de utilizarea produselor. (3) Clădirile includ emisiile generate de consumul de energie în clădirile rezidențiale și terțiare și în sectorul agricol și în cel pescăresc.



Intensitatea emisiilor de GES a economiei – raportul dintre emisii și PIB – a scăzut cu 6,1 g CO₂ echivalent/EUR față de 2020. În ansamblu, emisiile interne nete ale UE în 2021, inclusiv din LULUCF, au fost cu 30 % mai mici decât nivelurile din 1990, în linii mari în concordanță cu traiectoria către îndeplinirea obiectivului UE de reducere cu 55 % până în 2030. Cu toate acestea, viteza de reducere trebuie să crească în mod semnificativ (Figura 2). În 2021, Comisia Europeană a prezentat un pachet de propuneri pentru ajustarea politicilor astfel încât acestea să poată îndeplini obiectivele climatice actualizate ale UE.

Figura 2: Emisiile interne nete de GES ale UE-27 (inclusiv din LULUCF)¹²



¹² Pe baza inventarului de GES pentru 2022 și a inventarului UE armonizat de GES pentru 2021, conform informațiilor transmise de statele membre, cu excepția bancărilor internaționale. Trajectoria liniară pentru a ajunge la zero emisii nete până în 2050 este în concordanță cu obiectivul UE de reducere a emisiilor cu 55 % până în 2030.

În UE, emisiile verificate ale operatorilor de aeronave au generat 26,87 milioane de tone de CO₂ în 2021, cu 8,7 % mai mult față de cele 24,71 milioane de tone raportate în 2020, dar cu 61 % mai puțin față de cele 68,2 milioane de tone de CO₂ din 2019, înainte de pandemie,. Din 2021, zborurile din Regatul Unit nu mai fac obiectul EU ETS. Fără aceste zboruri, emisiile ETS provenite din aviație au crescut cu aproximativ 30 % în comparație cu 2020 și au scăzut cu 50 % față de 2019¹³.

Transportul maritim este o sursă considerabilă de emisii de CO₂, generând aproximativ 3-4 % din totalul de emisii de CO₂ din UE. În 2021, companiile de transport maritim au raportat o scădere a emisiilor generate de activitățile de transport legate de UE începând cu anii anteriori pandemiei, ca urmare a retragerii Regatului Unit din UE.

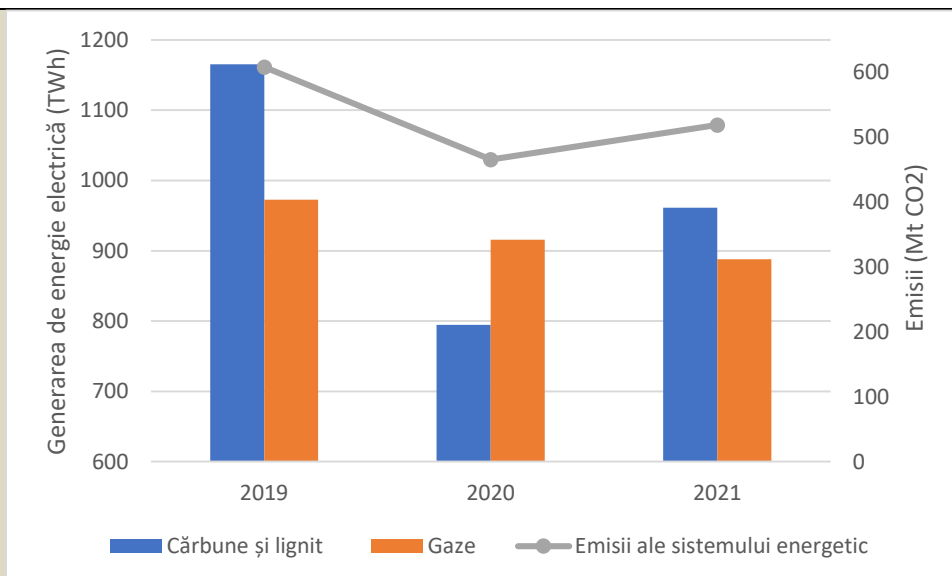
Caseta 1: Impactul asupra emisiilor de GES al creșterii prețurilor gazelor din 2021

În 2021, prețurile medii cu ridicata ale gazelor au atins un record de 49 EUR/MWh (megawatt per oră), cu vârfuri zilnice de până la 183 EUR/MWh. Prin comparație, prețurile gazelor au oscilat între 15 și 25 EUR/MWh în perioada 2010-2019 și au revenit rapid la niveluri similare, de la un minim istoric de 3-4 EUR/MWh în mai 2020. Creșterea bruscă a prețurilor a fost cauzată de mai multe evenimente concomitente, inclusiv temperaturile scăzute de la începutul anului, nivelul de stocare din UE (sub media sezonieră), disponibilitatea redusă a energiei eoliene și solare în timpul verii și tensiunile geopolitice tot mai mari la frontierele UE. Prețul ridicat al gazelor a dus la o trecere semnificativă de la gaz la cărbune și lignit în cadrul sistemului energetic al UE, numărul orelor de funcționare a centralelor electrice pe bază de cărbune și lignit crescând, în detrimentul centralelor pe bază de gaz. În comparație cu 2020, producția de cărbune și lignit a crescut cu 68 TWh, mai mult de jumătate din creșterea totală a producției (+ 118 TWh)^(a), în timp ce producția de gaze a scăzut (- 16 TWh). Restul creșterii suplimentare a producției a avut la bază sursele regenerabile de energie și energia nucleară (+ 65 TWh), în pofida unei producții mai scăzute de energie eoliană terestră.

Trecerea de la gaz la cărbune și lignit a dus la creșterea în 2021 a emisiilor de CO₂ generate de sistemul energetic peste nivelurile din 2020 (+ 8,3 %). Cu toate acestea, în 2021, emisiile de CO₂ din acest sector erau cu 7,3 % mai mici decât în 2019^(b) (Figura 3), ca urmare a decarbonizării progresive pe termen lung a sistemului energetic al UE^(c).

Figura 3 - Energia electrică generată de cărbune, lignit și gaz și emisiile de CO₂ ale sistemului energetic, 2019-2021^(d)

¹³ Două treimi din impactul aviației asupra climei are la bază alte emisii decât cele de CO₂. Colegiuitorii au început să le ia în considerare în cadrul discuțiilor privind pachetul legislativ „Pregătiți pentru 55”, pentru a monitoriza și a atenua acești poluanți cu ciclu de viață scurt.



În 2022, prețurile anormal de ridicate ale gazelor au persistat. Invadarea Ucrainei de către Rusia a contribuit la o incertitudine extrem de ridicată în ceea ce privește prețurile. La momentul redactării prezentului document, piața nu se așteaptă la o revenire în viitorul apropiat la nivelurile anterioare ale prețurilor.

Pachetul legislativ „Pregătiți pentru 55”, împreună cu planul REPowerEU^(e), vizează reducerea dependenței UE de importurile de combustibili fosili și îndeplinirea obiectivului climatic pentru 2030 prin accelerarea introducerii energiei din surse regenerabile, diversificarea surselor de aprovizionare și creșterea semnificativă a eficienței energetice. Investițiile pentru diversificarea surselor de aprovizionare cu energie ar trebui să evite viitoare active depreciate.

^(a) Comisia Europeană, Raport trimestrial privind piața energiei electrice, volumul 14 (care acoperă al patrulea trimestru al anului 2021), Figura 18.

^(b) https://ec.europa.eu/clima/news-your-voice/news/emissions-trading-greenhouse-gas-emissions-73-2021-compared-2020-2022-04-25_en

^(c) Tendințele emisiilor în UE-27 pentru sectorul IPCC 1.A.1.a – Producția publică de energie electrică și termică potrivit vizualizatorului de date privind gazele cu efect de seră al AEM <https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/data/data-viewers/greenhouse-gases-viewer>.

^(d) Pentru perioada 2019-2020, valorile emisiilor de CO₂ corespund sectorului IPCC 1.A.1.a. Valoarea pentru 2021 este extrapolată presupunând aceeași tendință ca în cazul emisiilor din Registrul de tranzacții al Uniunii Europene pentru sectoarele corespunzătoare.

^(e) COM(2022) 230.

PROGRESELE ÎNREGISTRATE ÎN UE CU PRIVIRE LA ACȚIUNILE CLIMATICE

UE a înregistrat progrese substanțiale în cadrul **Pactului verde european**, planul pentru o tranziție verde și favorabilă incluziunii.

Legea europeană a climei¹⁴, în vigoare din iulie 2021, transpune în legislație obiectivele UE de a deveni neutră din punct de vedere climatic până în 2050 și de a reduce emisiile de GES cu cel puțin 55 % până în 2030 comparativ cu 1990, angajament asumat de UE și de statele sale membre în temeiul Acordului de la Paris.

În 2021, Comisia a propus un **pachet legislativ privind clima și energia**, pentru a asigura un cadru de politică al UE adecvat pentru îndeplinirea obiectivului climatic mai ambițios al UE pentru 2030. În prezent, propunerile fac obiectul negocierilor dintre Parlamentul European și Consiliu. Anul acesta s-au înregistrat progrese cu privire la alte dispoziții ale Legii europene a climei. **Consiliul științific consultativ european privind schimbările climatice** a fost numit în 2022 pentru a oferi consultanță

¹⁴ Regulamentul (UE) 2021/1119 („Legea europeană a climei”), JO L 243, 9.7.2021, p. 1.

științifică independentă cu privire la măsurile și obiectivele climatice ale UE. Comisia a adoptat **orientări referitoare la imunizarea la schimbările climatice**¹⁵ și și-a actualizat **instrumentele pentru o mai bună legiferare**¹⁶, pentru a se asigura că adoptă aceeași abordare atunci când evaluează dacă proiectele de măsuri sunt în concordanță cu neutralitatea climatică și cu progresele în materie de adaptare, astfel cum se prevede în Legea climei.

Tranziția către neutralitatea climatică și reziliența la schimbările climatice necesită investiții substanțiale.

În 2021, statele membre și-au prezentat **planurile naționale de redresare și reziliență (PNRR)** pentru a-și reconstrui economiile după pandemie. În cazul celor 26 de PNRR adoptate până la jumătatea lunii septembrie 2022, 40 % din totalul cheltuielilor planificate se alocă pentru investiții în domeniul climei, depășind obligația de 37 % stabilită prin Regulamentul de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență (a se vedea capitolul 6)¹⁷.

În mai 2022, Comisia a propus **planul REPowerEU**¹⁸, ca răspuns la perturbarea pieței energiei cauzată de invadarea Ucrainei de către Rusia. Planul estimează că sunt necesare investiții suplimentare în valoare de 210 miliarde EUR în eficiența energetică, infrastructura energetică și energia din surse regenerabile, pentru ca UE să își reducă consumul de combustibili fosili și importurile de gaze din Rusia cu două treimi până în 2027. Planul propune măsuri de reducere a emisiilor și a cheltuielilor cu energia pentru consumatori și industrie, inclusiv creșterea obiectivului de eficiență energetică pentru 2030 la 13 % și creșterea ponderii energiei din surse regenerabile în consumul de energie al UE de la 22,1 % în 2020 la 45 % în 2030, peste obiectivul de 40 % din propunerea „Pregătiți pentru 55”¹⁹. UE ar putea economisi aproape 100 de miliarde EUR pe an prin reducerea importurilor de combustibili fosili din Rusia.

Suma de 225 de miliarde EUR rămasă în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență (MRR) va fi disponibilă pentru acțiuni în cadrul planului REPowerEU. Planul propune o sumă suplimentară de 20 de miliarde EUR sub formă de granturi din vânzarea de certificate din rezerva pentru stabilitatea pieței aferentă EU ETS, pentru majorarea finanțării în cadrul MRR. Statele membre ar putea, de asemenea, să redirecționeze anumite fonduri ale UE către obiectivele REPowerEU. În proiectele climatice sunt injectate sume de bani mai mari decât oricând. Cel puțin 30 % din bugetul UE pentru perioada 2021-2027 – cea mai mare pondere înregistrată vreodată – și din instrumentul NextGenerationEU este alocat acțiunilor climatice (în creștere de la 20 % în perioada 2014-2020) (a se vedea capitolul 6).

În iulie, Comisia a adoptat Comunicarea „Să economisim gaz pentru siguranță la iarnă”²⁰, inclusiv un plan de reducere a cererii de gaze și o propunere de Regulament privind măsuri coordonate de reducere a cererii de gaze²¹. Statele membre iau măsuri pentru a-și reduce consumul de energie.

¹⁵ Comunicarea Comisiei — Orientări tehnice referitoare la imunizarea infrastructurii la schimbările climatice în perioada 2021-2027 (2021/C 373/01, JO C 373, 16.9.2021, p. 1), de punere în aplicare a articolului 5 alineatul (5) din Legea europeană a climei.

¹⁶ Comunicarea Comisiei — O mai bună legiferare: unirea forțelor pentru îmbunătățirea legislației; orientările privind o mai bună legiferare și setul de instrumente pentru o mai bună legiferare din noiembrie 2021.

¹⁷ În conformitate cu condițiile din anexele la deciziile de punere în aplicare ale Consiliului de aprobare a planurilor naționale de redresare și reziliență.

¹⁸ COM(2022) 230 final; COM(2022) 240 final.

¹⁹ Directiva 2009/28/CE.

²⁰ COM(2022) 360 final.

În cadrul Strategiei pentru o mobilitate durabilă și inteligentă, Comisia a propus anul acesta **un nou cadru al UE privind mobilitatea urbană** și un plan de acțiune pentru intensificarea traficului feroviar transfrontalier și pe distanțe lungi, sporind atractivitatea transportului feroviar pentru călători.

INVESTIȚII ÎN INOVARE

Fondul pentru inovare EU ETS continuă să ofere sprijin industriei UE, să dezvolte tehnologii de vârf și să intensifice inovarea în domeniul hidrogenului verde și al altor soluții tehnologice curate. De la prima rundă, fondurile disponibile au crescut cu peste 50 %, ceea ce reprezintă un impuls important pentru decarbonizarea industriei în UE, completând instrumente precum Orizont Europa (a se vedea capitolul 6).

MOBILIZAREA UNUI VOLUM MAI MARE DE CAPITAL PRIVAT PENTRU FINANȚAREA VERDE

Comisia depune eforturi pentru a alinia normele pieței de capital la obiectivele climatice, inclusiv pentru a pune în aplicare strategia reînnoită privind finanțarea durabilă²². Comisia a propus o Directivă privind raportarea de către întreprinderi de informații privind durabilitatea²³, pentru informații comparabile legate de climă, o Directivă privind diligența necesară în materie de durabilitate a întreprinderilor²⁴ și modificări specifice ale normelor UE în domeniul bancar²⁵ și al asigurărilor²⁶ pentru a se asigura că acestea integrează riscurile climatice în gestionarea și operațiunile lor.

Comisia a propus un tratament specific pentru anumite activități energetice în temeiul Regulamentului privind taxonomia²⁷. Comisia a colectat dovezi pentru posibile propuneri legislative privind ratingurile de credit și ratingurile de mediu, sociale și de guvernanță²⁸, precum și privind revizuirea cadrului macroprudențial²⁹.

CONSOLIDAREA ECHITĂȚII SOCIALE ȘI A REZILIENȚEI ECONOMICE

Pentru a avea succes, tranziția verde trebuie să fie echitabilă și favorabilă incluziunii, în conformitate cu Pilonul european al drepturilor sociale, sprijinind persoanele care se confruntă cu cele mai mari provocări. Situația geopolitică și evoluțiile prețurilor energiei evidențiază necesitatea de a se accelera tranziția, consolidându-se în același timp reziliența socială și economică.

În iunie 2022, a fost adoptată o Recomandare a Consiliului privind **asigurarea unei tranziții echitabile către neutralitatea climatică**³⁰, pentru a oferi orientări statelor membre care elaborează și pun în aplicare pachete de politici privind aspectele legate de forței de muncă și competențe și privind aspectele sociale și distributive ale tranziției³¹. Având în vedere creșterea prețurilor energiei, statele

²¹ COM(2022) 361 final.

²² SWD(2021) 180 final.

²³ https://ec.europa.eu/info/publications/210421-sustainable-finance-communication_en#csrd.

²⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ro/TXT/?uri=CELEX%3A52022PC0071>.

²⁵ https://ec.europa.eu/info/publications/211027-banking-package_en

²⁶ https://ec.europa.eu/info/publications/210922-solvency-2-communication_en.

²⁷ Regulamentul (UE) 2020/852 și Regulamentul delegat (UE) 2022/1214.

²⁸ https://ec.europa.eu/info/consultations/finance-2022-esg-ratings_en.

²⁹ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13188-Sectorul-bancar-al-UE-revizuirea-reglementarii-macroprudențiale-in-vederea-limitarii-riscurilor-sistemice_ro.

³⁰ Recomandarea Consiliului 2022/C 243/04.

³¹ Punerea în aplicare va fi monitorizată prin intermediul planurilor naționale integrate privind energia și clima (PNEC).

membre pun în aplicare măsuri pentru a le oferi persoanelor cu venituri mici acces la energie și transport. O serie de instrumente de finanțare ale UE oferă sprijin pentru o tranziție echitabilă și socială (capitolul 6)³².

IMPLICAREA OAMENILOR

Tranziția către o societate neutră din punct de vedere climatic se referă la oameni: cum producem și consumăm, cum ne deplasăm, cum ne încălzim și răcorim locuințele, cum lucrăm și cum trăim împreună. Participarea activă a publicului este esențială. **Pactul climatic european**³³ oferă tuturor posibilitatea de exprimare și o platformă pentru a concepe noi acțiuni climatice, a intensifica activitățile, a face schimb de informații și cunoștințe, a lansa și a conecta activități la nivel local și a prezenta soluții.

Etapa-pilot s-a axat pe transpunerea științei și a politicii în domeniul climei în viața noastră de zi cu zi. Ambasadorii Pactului climatic sunt în prezent aproape 1 000 de persoane din toate categoriile sociale, de la cercetași la primari, active în comunitățile locale, care colaborează în rețea și fac schimb de cunoștințe la nivelul întregii Europe. Pactul a creat un sistem pentru angajamente individuale și ale organizațiilor. Angajamentele individuale, colectate în parteneriat cu *Count Us In*³⁴, au condus până în prezent la adoptarea de către aproape 54 000 de europeni a peste 3 milioane de măsuri de reducere a emisiilor de CO₂. Peste 300 de organizații (inclusiv Comisia Europeană) sau grupuri s-au angajat (1 800 de angajamente în total) să urmeze calea către neutralitatea climatică. Prin prezentarea inițiativelor, pactul îi inspiră și pe alții să acționeze.

MOBILIZAREA ORAȘELOR

Misiunea privind orașele inteligente și neutre din punctul de vedere al impactului asupra climei a selectat 100 de orașe diferite din întreaga Europă pentru a deveni neutre din punct de vedere climatic până în 2030 într-un mod favorabil incluziunii sociale. Orașele beneficiază de sprijin adaptat din partea platformei NetZeroCities³⁵ și creează în comun „contracte municipale privind clima”, cu planuri de acțiune și strategii de investiții.

³² COM(2021) 801 final.

³³ https://europa.eu/climate-pact/index_ro.

³⁴ https://climate-pact.europa.eu/pledges/individual-pledging_ro.

³⁵ <https://netzerocities.eu/>.

2 SISTEMUL UE DE COMERCIALIZARE A CERTIFICATELOR DE EMISII

Până în 2021, EU ETS a redus emisiile provenite de la instalațiile staționare cu 34,6 %³⁶ față de nivelurile din 2005. În paralel, începând din 2013, statele membre au colectat, în urma licitării certificatelor de emisii, venituri în valoare de peste 100 de miliarde EUR, disponibile pentru acțiuni suplimentare în domeniul climei și pentru transformarea energetică.

În 2021, emisiile EU ETS au crescut ușor în comparație cu 2020, reflectând atât redresarea economică în urma pandemiei de COVID-19, cât și criza energetică în evoluție. Deși emisiile din 2021 au continuat traiectoria descendentă în comparație cu emisiile din 2019, anterioare pandemiei, sunt necesare mai multe acțiuni în sectoarele ETS pentru a se îndeplini obiectivul climatic pentru 2030. Acesta este obiectivul pachetului propus de Comisia Europeană în 2021 pentru a pune în aplicare Pactul verde european, care face obiectul negocierilor dintre Parlamentul European și Consiliu. Pachetul include o reformă a EU ETS, constând în consolidarea plafonului și extinderea sistemului pentru a acoperi emisiile maritime, precum și un sistem paralel care să acopere clădirile și transportul rutier.

TENDINȚE ÎN MATERIE DE EMISII

În 2021, instalațiile staționare au generat 1 335 de milioane de tone de emisii echivalent CO₂. Această cantitate este cu 6,6 % mai mare decât cantitatea de emisii din 2020, dar cu 5,6 % mai mică decât cea din 2019³⁷. Sectorul energiei electrice a înregistrat o creștere de 8,4 % în 2021, determinată în principal de o revenire de la utilizarea gazelor naturale la cărbune, legată de creșterea prețurilor gazelor și a cererii de energie electrică pentru a alimenta redresarea economică după pandemie. Cu toate acestea, în 2021, emisiile totale din sectorul energetic erau în continuare cu 8,1 % sub nivelurile din 2019, cererea de energie electrică fiind similară în acești doi ani.

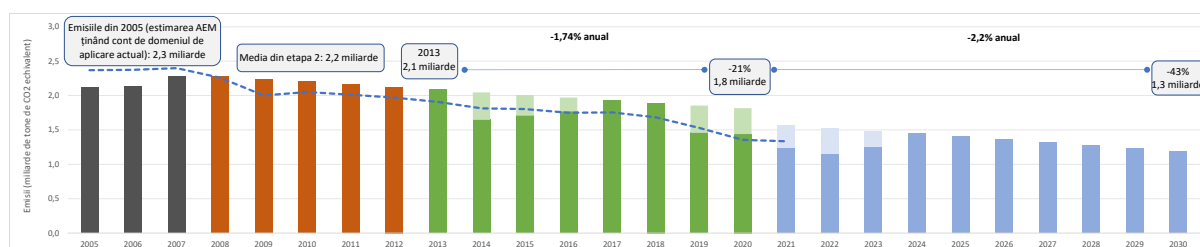
Emisiile din industrie care fac obiectul EU ETS au fost, de asemenea, mai ridicate în 2021 (cu 4,6 %) decât în 2020, dar cu 2,6 % mai scăzute decât în 2019. S-au observat creșteri mari în majoritatea sectoarelor, inclusiv în sectorul siderurgic și în cel al produselor chimice. După o scădere cu peste 60 % în 2020, emisiile din sectorul aviației din cadrul EU ETS au crescut din nou în 2021, cu 30 %, rămânând însă cu 50 % mai scăzute decât în 2019³⁸.

Figura 4: Emisiile ETS verificate în perioada 2005-2021, proiecțiile statelor membre în condițiile menținerii măsurilor existente pentru perioada 2021-2030, plafonul pentru emisiile ETS pentru etapele 2, 3 și 4, precum și excedentul acumulat de certificate ETS în perioada 2008-2021, incluzând Regatul Unit (Irlanda de Nord), Norvegia și Islanda. NB: ajustare a plafonului pentru etapa 4

³⁶ Actualizare care reflectă ieșirea Regatului Unit din UE și din EU ETS.

³⁷ Începând din 2021, Regatul Unit nu mai face parte din EU ETS. Comparația cu 2020 se ajustează în consecință.

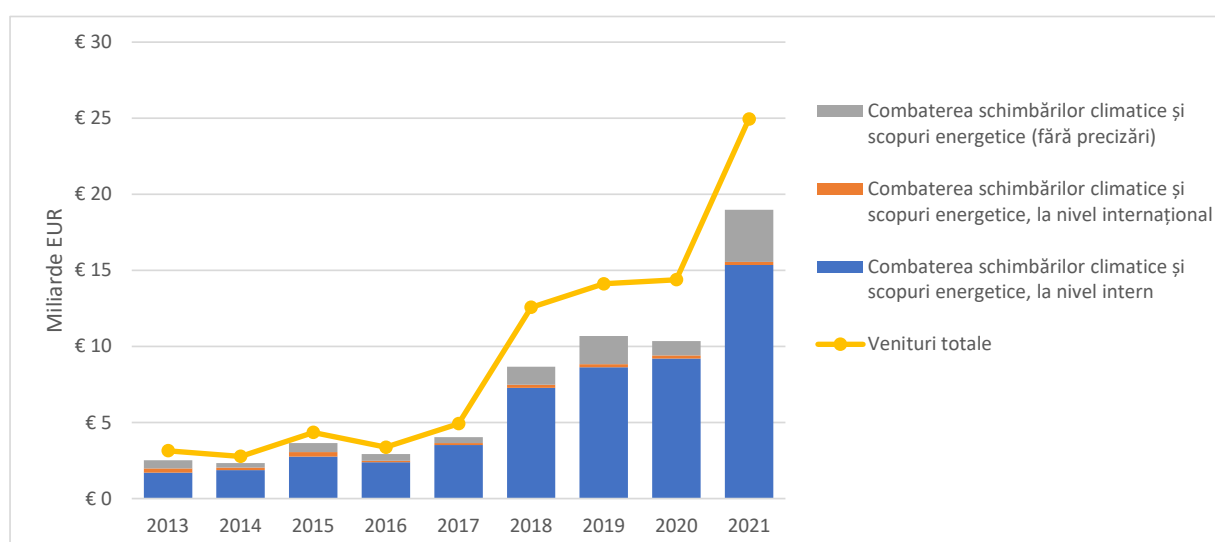
³⁸ Comparație cu emisiile verificate ajustate din 2020 și 2019, incluzând numai zborurile către Regatul Unit și 0,3 milioane de tone de CO₂ echivalent în cadrul ETS-ului Elveției.



RESURSE GENERATE DE EU ETS

EU ETS pune în aplicare principiul „poluatorul plătește”, dar generează, de asemenea, resurse substanțiale pentru acțiunile climatice (a se vedea capitolul 6).

Figura 5: Veniturile obținute în urma licitării certificatelor de emisii și utilizarea raportată, 2013-2021 (miliarde EUR), UE-27



Pe măsură ce prețul carbonului a crescut în cursul anului 2021, au crescut și veniturile obținute în urma licitării certificatelor de emisii, acestea ridicându-se la aproximativ 31 de miliarde EUR în total³⁹. Aceasta înseamnă că veniturile aproape s-au dublat față de cele 16,5 miliarde EUR colectate în 2020. Din aceste 31 de miliarde EUR, 25 de miliarde EUR au fost direcționate direct către cele 27 de state membre. În 2021, statele membre au raportat că, în medie, 76 % din venituri au fost cheltuite în scopuri legate de climă și energie⁴⁰, în concordanță cu o medie de 75 % în perioada 2013-2020 (Figura 5). Aproximativ 24 % din veniturile statelor membre sunt alocate pentru acțiuni specifice în domeniul climei și al energiei, 25 % au fost alocate fondurilor de mediu specifice, iar 51 % au fost alocate bugetelor naționale.

În 2021, mai multe state membre și-au utilizat, de asemenea, veniturile obținute în urma licitării certificatelor de emisii pentru a atenua impactul social al crizei prețurilor energiei.

³⁹ UE-27 + țările SEE.

⁴⁰ Restul de 24 % din venituri nu sunt neapărat cheltuite în alte scopuri. O parte va fi cheltuită în anii următori sau va fi direcționată către un buget general utilizat în scopuri multiple, inclusiv în domeniul schimbărilor climatice și al energiei.

ACȚIUNI ÎN SECTORUL AVIAȚIEI ȘI ÎN CEL AL TRANSPORTULUI MARITIM

Emisiile generate de aviația din afara Europei, de zborurile de sosire în Spațiul Economic European și de zborurile cu plecare către țări din afara SEE, cu excepția zborurilor către Regatul Unit și Elveția, nu fac, în prezent, obiectul EU ETS, în conformitate cu derogarea prevăzută în Directiva EU ETS.

Propunerea Comisiei de extindere a EU ETS pentru a include emisiile generate de transportul maritim face în prezent obiectul negocierilor dintre Parlamentul European și Consiliu. Propunerea se bazează pe Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea⁴¹, care urmărește emisiile de CO₂ generate de navele mari care fac escală în porturile UE începând din 2018. UE continuă să sprijine elaborarea unor măsuri ambițioase în cadrul strategiei Organizației Maritime Internaționale privind reducerea emisiilor de GES, cum ar fi potențiale standarde privind intensitatea GES generate de combustibili și instrumente de piață.

PIAȚA CARBONULUI DIN UE

Prețul carbonului în UE a urmat o tendință ascendentă constantă începând din 2018. În 2021, acesta a continuat să crească din cauza prețurilor ridicate ale gazelor și a anticipării de către piață a obiectivului mai ambițios în materie de climă pentru 2030, precum și din cauza reformelor de politică conexe. Prețul mai mare al carbonului a contribuit la creșterea prețurilor cu ridicata ale energiei electrice, dar într-o măsură mult mai mică decât creșterea prețurilor gazelor. În comunicarea sa din octombrie 2021 privind prețurile energiei, Comisia a estimat că efectul creșterii prețului gazelor naturale asupra prețului energiei electrice este de nouă ori mai mare decât efectul creșterii prețului emisiilor de carbon⁴². De atunci, prețurile gazelor au continuat să crească brusc, în timp ce prețurile ETS au rămas într-un interval similar. Un raport al Autorității Europene pentru Valori Mobiliare și Piețe, finalizat în martie 2022, a exclus rolul speculei în stimularea creșterii prețului carbonului⁴³ (a se vedea Raportul privind piața carbonului)⁴⁴.

⁴¹ Regulamentul (UE) 2015/757.

⁴² COM(2021) 660 final.

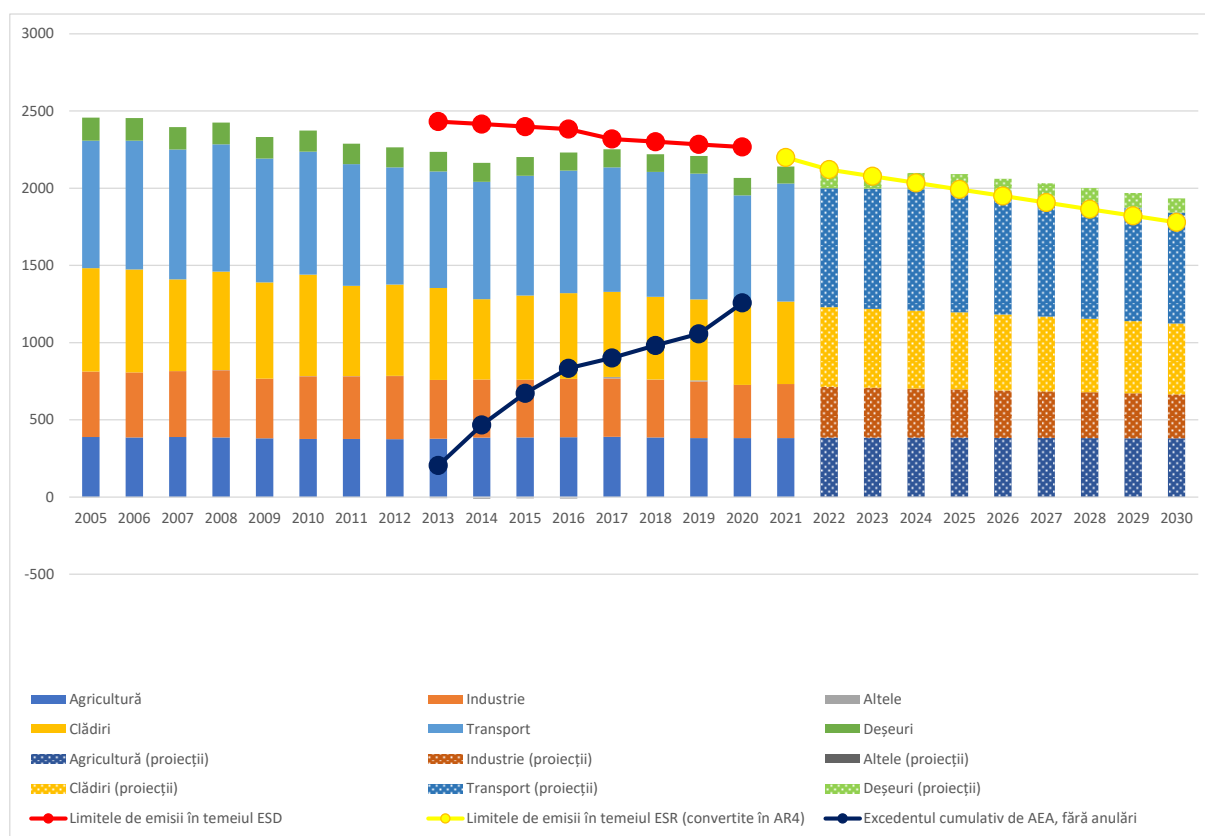
⁴³ <https://www.esma.europa.eu/press-news/esma-news/esma-publishes-its-final-report-eu-carbon-market>.

⁴⁴ COM(2022) 516.

3 EMISIILE CARE FAC OBIECTUL LEGISLAȚIEI PRIVIND PARTAJAREA EFORTURILOR

Începând din 2013, emisiile la nivelul UE în sectoarele care fac obiectul legislației privind partajarea eforturilor s-au situat sub limita anuală, astfel cum se arată în Figura 6. Emisiile din UE-27 care fac obiectul Deciziei privind partajarea eforturilor (*Effort Sharing Decision* – ESD)⁴⁵ au fost cu 16,3 % mai mici în 2020 decât în 2005; UE și-a depășit obiectivul pentru 2020 cu șase puncte procentuale. După scăderea pronunțată a emisiilor din 2020 pe fondul pandemiei, emisiile din sectoarele care fac obiectul ESR au înregistrat din nou creșteri în 2021. Potrivit unor date estimative, în 2021, emisiile care fac obiectul legislației privind partajarea eforturilor au fost cu 3,5 % mai mari decât în 2020. Creșterea cea mai pronunțată s-a înregistrat în sectorul transporturilor (cu o creștere a emisiilor cu peste 7 % în comparație cu 2020), urmată de emisiile generate de clădiri (creștere de 3,1 %). Sectorul agricol a înregistrat o ușoară scădere a emisiilor în 2021 față de 2020, de peste 0,3 %, dar, în ansamblu, scăderea a fost mică în comparație cu 2005 (aproximativ 2 %).

Figura 6: Emisiile din sectoarele care fac obiectul legislației privind partajarea eforturilor pentru perioada 2005-2030 și nivelul anual de emisii alocate (AEA), UE-27 (Mt CO₂ echivalent) (a se vedea detalii în documentul de lucru al serviciilor Comisiei – SWD)⁴⁶



⁴⁵ Decizia nr. 406/2009/CE.

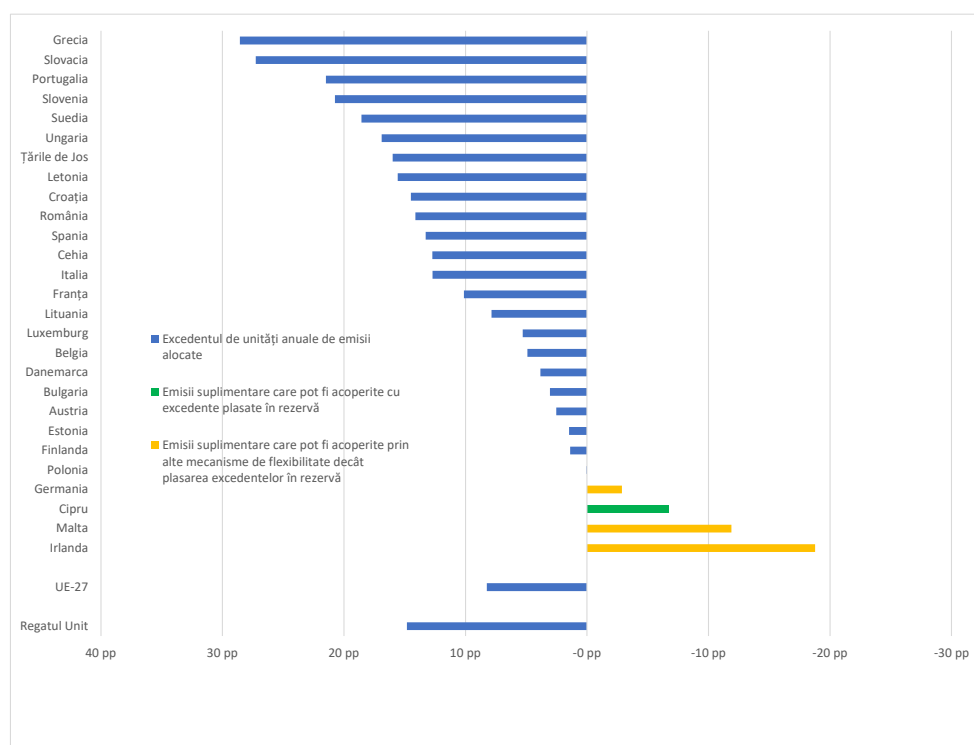
⁴⁶ Potrivit proiecțiilor raportate de statele membre în temeiul Regulamentului (UE) 2018/1999, compilate și verificate de AEM. Cifrele includ numai UE-27.

REZULTATELE DECIZIEI PRIVIND PARTAJAREA EFORTURILOR 2013-2020

Toate statele membre și-au îndeplinit obligațiile de partajare a eforturilor în toți anii din perioada 2013-2019. Malta și-a depășit nivelul anual de emisii alocate (AEA) în fiecare an, însă a compensat acest deficit prin achiziționarea de AEA de la Bulgaria. În 2019, Austria, Belgia, Cipru, Estonia, Finlanda și Luxemburg și-au depășit, de asemenea, AEA, dar au utilizat excedente economisite din anii anteriori pentru a acoperi deficitul. Germania și Irlanda nu au avut suficiente excedente economisite pentru a-și acoperi deficitul. Germania a reportat AEA din 2020 pentru a-și îndeplini obligația pentru 2019, iar Irlanda a utilizat credite internaționale din mecanismul de dezvoltare nepoluantă pentru a-și îndeplini obligațiile. Toate statele membre, cu excepția Ungariei, Suediei și a Regatului Unit, au plasat excedentele de AEA în rezervă pentru o posibilă utilizare în 2020.

Ciclul de conformitate pentru 2020, ultimul an în temeiul Deciziei privind partajarea eforturilor, este în desfășurare. Potrivit inventarului anual revizuit în temeiul ESD, în patru state membre emisiile au depășit AEA (Figura 7). Emisiile Ciprului au depășit AEA cu 7 %; Ciprul are un excedent suficient de AEA din anii precedenți pentru a se conforma obligațiilor în 2020. Întrucât Germania a reportat o parte din AEA aferente anului 2020 pentru a-și îndeplini obligațiile din 2019, emisiile sale din 2020 depășesc cu 3 % restul de AEA pentru 2020. Emisiile Maltei și ale Irlandei au depășit AEA aferente cu 12 % și, respectiv, 19 % și, la fel ca și Germania, vor trebui să cumpere AEA de la alte state membre și/sau să utilizeze credite internaționale pentru a-și îndeplini obligațiile în 2020, deoarece nu au suficiente excedente de AEA în rezervă.

Figura 7: Diferența dintre obiectivul pentru 2020 al statelor membre în temeiul ESD și emisiile din sectoarele care fac obiectul legislației privind partajarea eforturilor în 2020 (în procentaje din emisiile din 2005)⁴⁷



⁴⁷ Potrivit proiecțiilor raportate de statele membre în temeiul Regulamentului (UE) 2018/1999, compilate și verificate de AEM. Până în 2020, cifrele includ numai UE-27 și, începând din 2021, și Islanda și Norvegia.

PROGRESELE ÎNREGISTRATE ÎN CEEA CE PRIVEȘTE OBIECTIVELE PENTRU 2030 ÎN TEMEIUL REGULAMENTULUI PRIVIND PARTAJAREA EFORTURILOR

Începând din 2021, Regulamentul privind partajarea eforturilor⁴⁸ (ESR) stabilește obiective naționale de reducere a emisiilor pentru 2030 și AEA pentru fiecare an din perioada 2021-2030, inclusiv pentru Islanda și Norvegia⁴⁹.

Statele membre planifică și pun în aplicare politici și măsuri pentru a-și atinge obiectivele actuale în materie de partajare a eforturilor pentru 2030 în temeiul ESR. În ansamblu, pentru UE-27, politicile naționale actuale ar reduce emisiile cu 22 % până în 2030 comparativ cu 2005 (Figura 8), cu mult sub obiectivul actual de reducere globală cu 29 % a emisiilor în temeiul legislației privind partajarea eforturilor. Dacă statele membre pun în aplicare toate politicile suplimentare pe care le-au raportat, UE nu ar face decât să îndeplinească obiectivul de reducere cu 29 % a emisiilor stabilit în temeiul actualului ESR. Comisia a propus modificarea ESR pentru a atinge obiectivul mai ambițios pentru 2030 de reducere cu cel puțin 55 % a emisiilor interne de GES, prin creșterea la 40 % a obiectivului de reducere, până în 2030, comparativ cu nivelurile din 2005, a emisiilor în sectoarele care fac obiectul legislației privind partajarea eforturilor. În prezent, propunerea face obiectul negocierilor dintre Parlamentul European și Consiliu.

Acest lucru evidențiază necesitatea stringentă și iminentă ca statele membre să planifice și să pună în aplicare, în planurile lor naționale integrate actualizate privind energia și clima, acțiuni climatice suplimentare în sectoarele care fac obiectul legislației privind partajarea eforturilor. Întrucât statele membre trebuie să prezinte proiecte de planuri actualizate până la 30 iunie 2023⁵⁰, Comisia pregătește orientări pentru a le sprijini pregătirile.

Datele de inventar estimative pentru 2021 arată că se preconizează că patru state membre își vor depăși AEA actuale pentru anul respectiv, și anume Cehia, cu 1 punct procentual, Italia, cu 2 puncte procentuale, Irlanda, cu 5 puncte procentuale, și Cipru, cu 14 puncte procentuale. Întrucât 2021 este primul an în cadrul ESR, eventualul excedent rămas în temeiul ESD nu se reportează. Cu toate acestea, statele membre vor putea utiliza alte opțiuni flexibile în cadrul ESR.

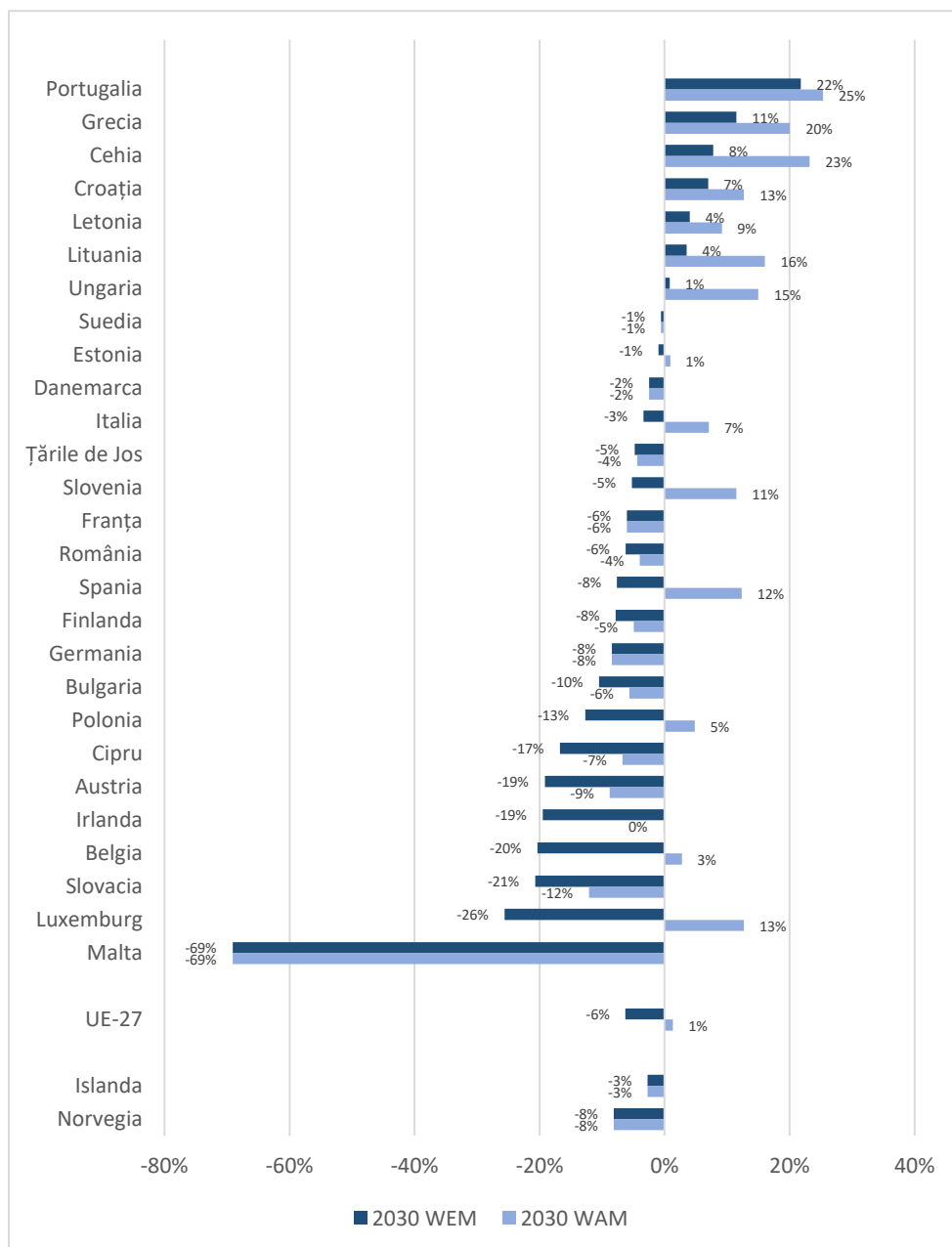
Figura 8: Decalajul dintre obiectivele ESR pentru 2030 și nivelul proiectat al emisiilor⁵¹ în condițiile menținerii măsurilor existente și al aplicării unor măsuri suplimentare, exprimat în procentaje din emisiile din anul 2005, pentru UE-27, Islanda și Norvegia. Valorile pozitive indică obiectivele preconizate a fi depășite; valorile negative indică faptul că obiectivele nu vor fi atinse.

⁴⁸ Regulamentul (UE) 2018/842.

⁴⁹ ESR nu mai permite statelor membre să utilizeze credite internaționale pentru a-și atinge obiectivele, dar statele membre pot compensa o parte din emisiile lor de GES din sectoarele care fac obiectul legislației de partajare a eforturilor prin absorbții nete aferente LULUCF și, în cazul unora dintre statele membre, prin anularea certificatelor din cadrul EU ETS existent.

⁵⁰ Articolul 14 din Regulamentul (UE) 2018/1999.

⁵¹ Statele membre și-au prezentat proiecțiile privind emisiile până în martie 2021. Danemarca, Irlanda, Letonia și Islanda au prezentat rapoarte actualizate în 2022, ca urmare a unor modificări substanțiale. AEM a utilizat „proiecțiile în condițiile menținerii măsurilor existente” pentru a înlocui „proiecțiile în condițiile aplicării unor măsuri suplimentare” care lipseau. Datele originale au indicatori diferiți, fapt ce se corectează aproximativ printr-o conversie. Decalajele sunt furnizate aici doar în scop ilustrativ. A se vedea anexa pentru detalii suplimentare.



POLITICI ÎN SECTOARE-CHEIE

- Transport

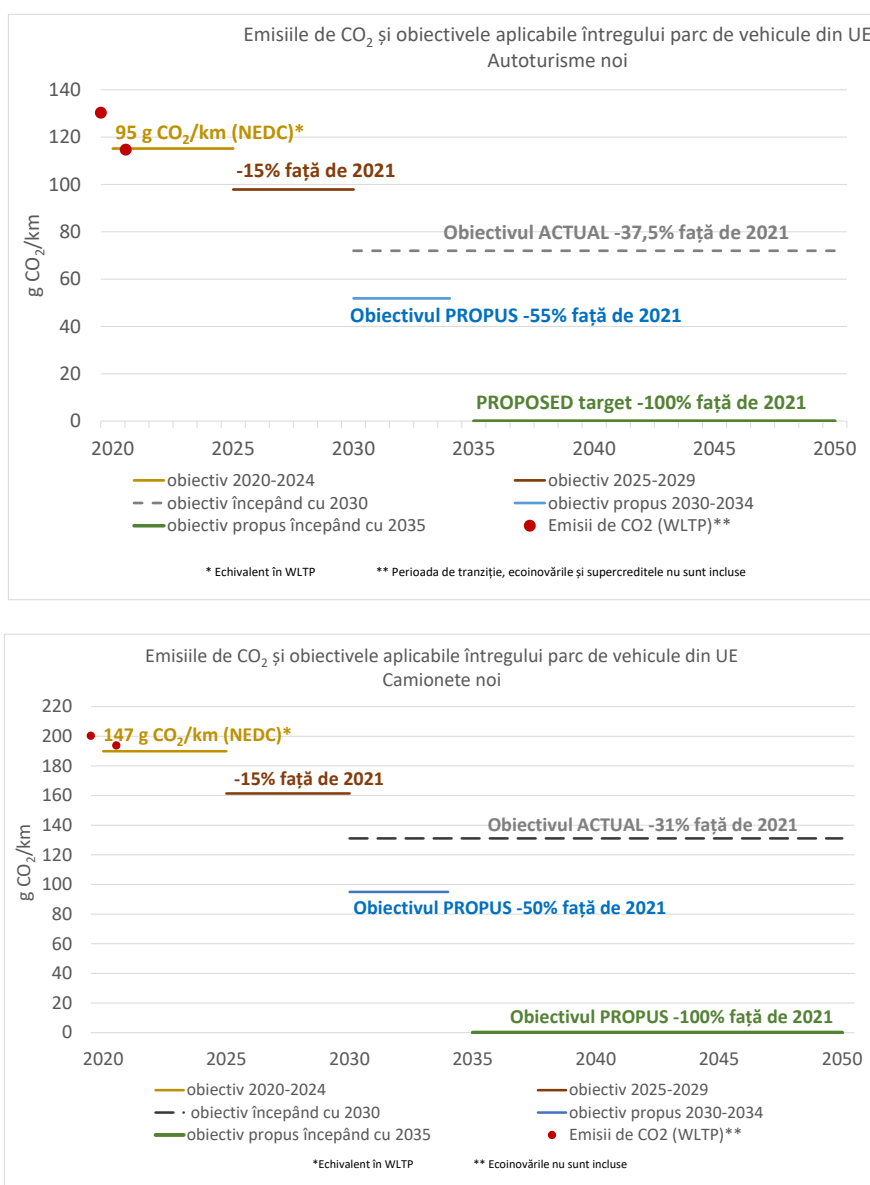
Standardele privind emisiile de CO₂ pentru autovehiculele, camionetele și vehiculele grele noi sunt factori esențiali pentru reducerea emisiilor provenite din transporturile rutiere. Emisiile medii ale autoturismelor noi au scăzut de la 130,3 g CO₂/km potrivit WLTP⁵² (adică 107,5 g CO₂/km potrivit NEDC⁵³) în 2020 la 114,7 g CO₂/km în 2021, conform datelor provizorii de monitorizare pentru

⁵² Procedura de încercare a vehiculelor ușoare armonizată la nivel mondial.

⁵³ Procedura de încercare în temeiul noului ciclu de conducere european.

2021⁵⁴. Se continuă astfel traiectoria descendentă abruptă observată începând din 2019 în ceea ce privește emisiile de CO_2 ale autoturismelor noi înmatriculate în UE, datorită unor obiective mai stricte privind emisiile de CO_2 pentru întregul parc de vehicule de la nivelul UE, care s-au aplicat începând din 2020. În plus, ponderea automobilelor electrice cu baterie a crescut spectaculos. În 2021, 10 % dintre autoturismele noi înmatriculate în UE erau electrice cu baterie (în creștere de la 2 % în 2019 și de la 6 % în 2020). Datele provizorii arată că, în 2021, și emisiile medii ale camionetelor au scăzut la 193,8 g CO_2 /km potrivit WLTP, de la 200,3 g CO_2 /km potrivit WLTP (adică 155,0 g CO_2 /km potrivit NEDC) în 2020, tot datorită unor obiective mai stricte care se aplică din 2020 (Figura 9).

Figura 9: emisiile de CO_2 și obiectivele aplicabile întregului parc de vehicule din UE, pentru autoturisme și camionete



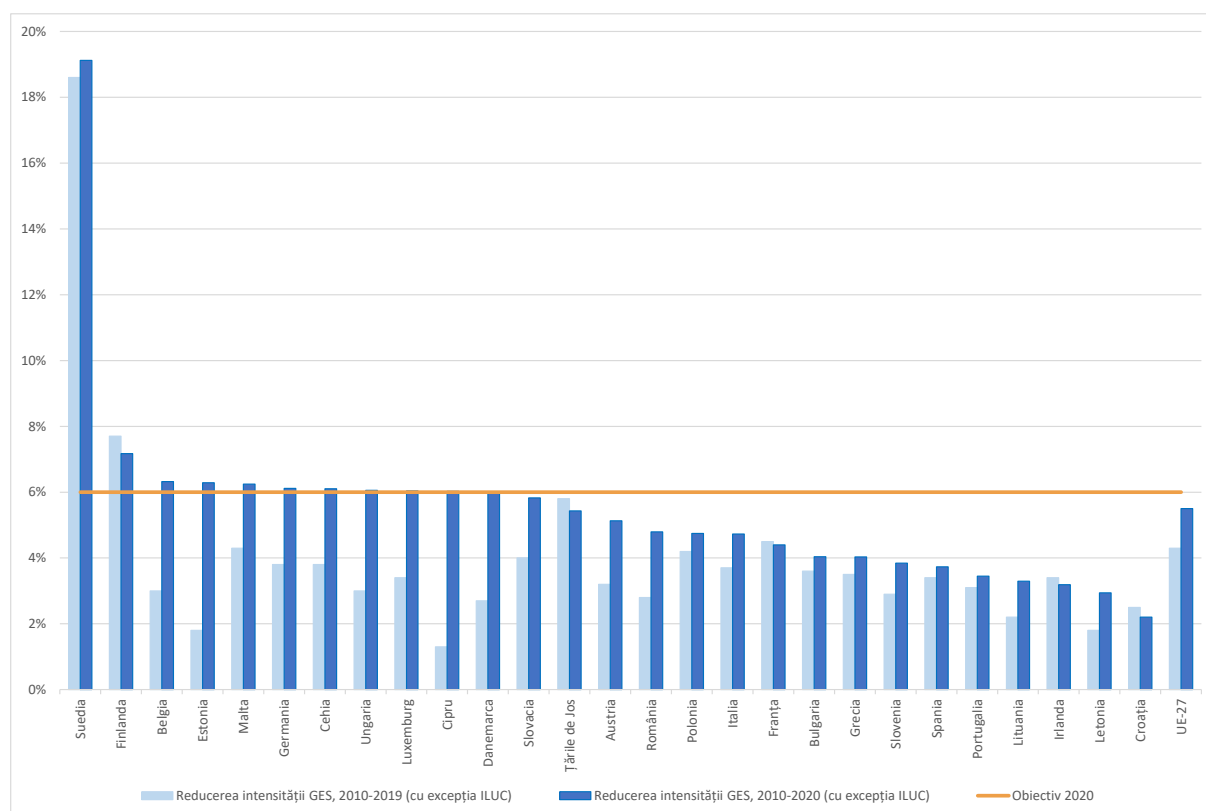
Vehiculele grele, cum ar fi camioanele, camionetele grele și autobuzele, generează aproximativ 30 % din totalul emisiilor de CO_2 din sectorul transportului rutier. Legislația existentă impune ca emisiile medii de CO_2 ale parcului de camioane grele noi ale unui producător să fie reduse cu 15 % până în

⁵⁴ Monitorizarea emisiilor de CO_2 generate de autoturisme și camionete – Regulamentul (UE) 2019/631; publicat de AEM.

2025 și cu 30 % până în 2030 față de nivelurile din 2019. Se preconizează că o propunere legislativă a Comisiei, prevăzută pentru sfârșitul anului 2022, va înăspri standardele existente și va extinde domeniul de aplicare la majoritatea celorlalte grupuri de vehicule grele.

Directiva privind calitatea carburanților a redus, de asemenea, emisiile generate de transporturi; aceasta prevede că intensitatea emisiilor de GES generate de carburanți pe durata ciclului lor de viață trebuie redusă cu 6 % până în 2020, comparativ cu nivelurile din 2010. Intensitatea medie a GES aferente carburanților furnizați în 2020 a fost cu 5,5 % mai mică decât în 2010. Progresele înregistrate de furnizorii de carburanți din UE variază foarte mult de la un stat membru la altul (Figura 10).

Figura 10: Reduceri ale intensității GES aferente carburanților, realizate de furnizorii de carburanți din UE în UE-27, în perioadele 2010-2019 și 2010-2020 (Sursa: AEM)



- Gaze fluorurate

Gazele fluorurate cu efect de seră („gazele fluorurate”) au un efect de încălzire globală de până la 25 000 de ori mai mare decât CO₂. După 2014, tendința de creștere a emisiilor de gaze fluorurate, care a durat zece ani, s-a inversat datorită actualului Regulament privind gazele fluorurate cu efect de seră [Regulamentul (UE) nr. 517/2014]. Emisiile de la nivelul UE-27 au scăzut cu 20 % în perioada 2014-2020, iar cantitățile de hidrofluorocarburi (HFC) introduse pe piață au scăzut cu 47 % în echivalent CO₂ între 2015 și 2019, în special ca urmare a trecerii la alternative ale refrigerării care sunt mai favorabile climei. În aprilie 2022, Comisia a propus un nou Regulament privind gazele fluorurate cu efect de seră, în scopul reducerii suplimentare a emisiilor până în 2050.

- Substanțe care diminuează stratul de ozon

Substanțele care diminuează stratul de ozon (*ozone-depleting substances* – ODS) sunt, de asemenea, gaze cu efect de seră foarte puternice. Utilizarea și producția lor în UE au scăzut cu 99 % în ultimele

decenii, ca parte a acțiunilor întreprinse la nivel mondial pentru protejarea stratului de ozon în temeiul Protocolului de la Montreal. Cele mai mari surse de substanțe care diminuează stratul de ozon rămase în UE sunt spumele cu care au fost izolate clădirile vechi de peste 20 de ani, care emit astfel de substanțe atunci când clădirile respective sunt renovate sau demolate. O nouă propunere de Regulament privind substanțele care diminuează stratul de ozon, adoptată de Comisie în aprilie 2022, vizează evitarea emisiilor, impunând colectarea și distrugerea sau reutilizarea acestor poluanți.

4 EXPLOATAREA TERENURILOR, SCHIMBAREA DESTINAȚIEI TERENURILOR ȘI SILVICULTURA

Exploatarea terenurilor, schimbarea destinației terenurilor și silvicultura (LULUCF) vor juca un rol esențial în îndeplinirea obiectivului UE de neutralitate climatică, deoarece terenurile, în funcție de utilizarea lor, pot atât să elibereze emisii de GES în atmosferă, cât și să elimine CO₂. La nivelul UE, cantitatea de GES emise în atmosferă de LULUCF este mai mică decât cantitatea de CO₂ pe care o elimină LULUCF prin procese biogene, dar în ultimii ani s-a înregistrat o scădere a acestei absorbții naturale a carbonului. Pentru perioada 2013-2020, statele membre s-au angajat să contabilizeze acțiuni suplimentare în sectorul LULUCF, în ceea ce privește emisiile de GES și absorbțiile de CO₂ raportate, pentru a evalua obiectivul în temeiul Protocolului de la Kyoto⁵⁵.

Figura 11: Emisiile și absorbțiile raportate (R) și emisiile și absorbțiile preliminare contabilizate (A) în temeiul Protocolului de la Kyoto, a doua perioadă de angajament, UE-27⁵⁶

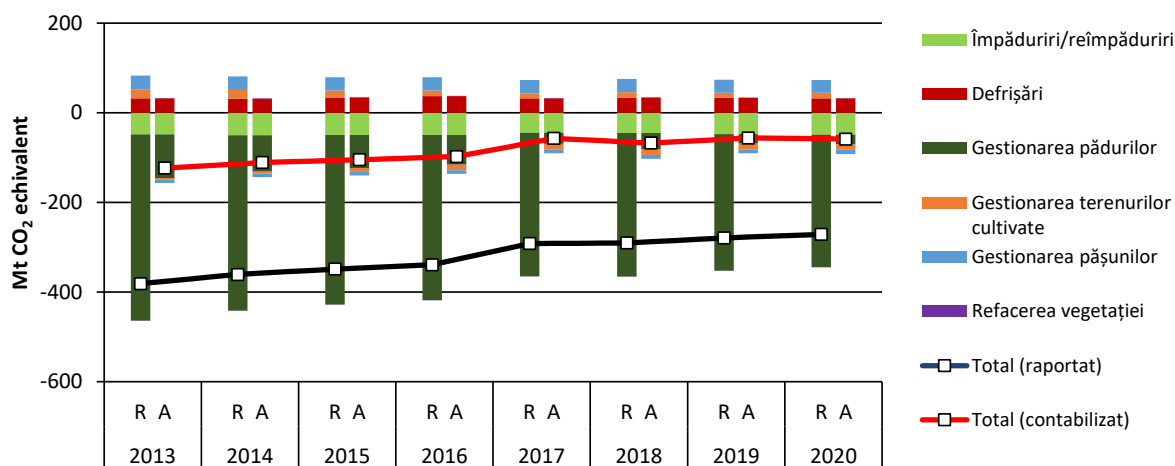


Figura 11 prezintă o diminuare a emisiilor și absorbțiilor „raportate” per activitate pentru UE în cea de a doua perioadă de angajament a Protocolului de la Kyoto (2013-2020). Absorbțiile nete medii au fost de 320,2 Mt CO₂ echivalent în perioada respectivă. Aplicând normele de contabilizare din Protocolul de la Kyoto, soldul „contabilizat” a produs o absorbție medie de carbon (sau un credit mediu) de 84,3 Mt CO₂ echivalent, creditele nete scăzând de la - 123,2 în 2013 la - 58,4 Mt CO₂ echivalent în 2020⁵⁷. Aceasta include atât activități „alese”, cât și activități „obligatorii” (împăduriri/reîmpăduriri, defrișări și gestionarea pădurilor)⁵⁸.

⁵⁵ Pentru îndeplinirea obiectivelor de la Kyoto nu sunt relevante cantitățile absolute de absorbții sau de emisii, ci schimbările în ceea ce privește absorbțiile și emisiile în comparație cu o valoare de referință și cu un anumit an de referință, stabilite în normele de contabilizare.

⁵⁶ Emisiile și absorbțiile raportate provenind din LULUCF în temeiul Protocolului de la Kyoto se bazează pe activități specifice și nu sunt aceleași cu emisiile și absorbțiile terestre provenind din LULUCF în temeiul inventarului Convenției CCONUSC.

⁵⁷ Tiparul din seriile cronologice ale emisiilor și absorbțiilor raportate pentru UE este similar cu cel de contabilizare, diferențele existente având la bază aplicarea normelor de contabilizare.

⁵⁸ DK, DE, IE, ES, IT și PT au ales să includă gestionarea terenurilor cultivate. DE, DK, IE, IT și PT au ales să includă, de asemenea, gestionarea pășunilor, iar RO a ales să includă refacerea vegetației.

Principală cauză a acestui declin al absorbantilor este scăderea absorbțiilor nete raportate și a creditelor nete contabilizate la nivelul gestionării pădurilor în perioada 2013-2020⁵⁹. Scăderea absorbțiilor de carbon se datorează unei combinații de factori, inclusiv unei creșteri a cererii de lemn (de exemplu, în 2018 în Finlanda), creșterii ponderii pădurilor care ajung la maturitate din punctul de vedere al recoltării (Estonia, Letonia) și creșterii perturbărilor naturale, cum ar fi infestările cu insecte (în Cehia din 2015), furtunile (în 2019 în Polonia), secetele și incendiile forestiere (de exemplu, în 2017 în Italia și în Portugalia). Conform estimărilor preliminare, pe baza normelor de contabilizare pentru cea de a doua perioadă de angajament în temeiul Protocolului de la Kyoto, Belgia, Bulgaria, Cehia, Franța, Croația, Cipru, Slovenia și Finlanda au debite nete medii provenind din LULUCF⁶⁰.

Actualul Regulament LULUCF⁶¹ și legislația secundară⁶² prevăd ca, începând din 2021, fiecare stat membru să își compenseze emisiile de GES din sector cu cel puțin o cantitate echivalentă de CO₂ eliminată din atmosferă, în temeiul „angajamentului privind bilanțul neutru sau pozitiv”.

Pentru prima dată, în cadrul pachetului legislativ „Pregătiți pentru 55”, Comisia a propus un obiectiv al UE privind absorbțiile nete, de 310 milioane de tone de CO₂ echivalent în 2030 pentru sectorul LULUCF. Acest obiectiv la nivelul UE urmează să fie pus în aplicare prin intermediul unor obiective naționale obligatorii. Privind în perspectivă, Comisia a propus o concentrare asupra sectorului terenurilor, care combină emisiile din agricultură (în principal creșterea animalelor și îngrășăminte) cu absorbțiile nete din sectorul LULUCF. Obiectivul este de a atinge neutralitatea climatică în sectorul terenurilor până în 2035 și, ulterior, emisii nete negative.

Comunicarea Comisiei privind ciclurile durabile ale carbonului⁶³ din decembrie 2021 stabilește obiective și planuri de acțiune pentru eliminarea dioxidului de carbon prin soluții bazate pe natură⁶⁴ și tehnologii industriale. Comisia elaborează în prezent un cadru de reglementare pentru certificarea la nivelul UE a eliminărilor de dioxid de carbon în vederea recompensării administratorilor de terenuri pentru sechestrarea carbonului, cu respectarea deplină a principiilor ecologice („agricultura carbonului”). Acest cadru va contribui, de asemenea, la crearea unei piețe interne a UE pentru captarea, utilizarea, stocarea și transportul CO₂, utilizând tehnologii inovatoare, cum ar fi observarea Pământului (programul Copernicus)⁶⁵.

⁶⁰ Grassi, G., et al., *Brief on the role of the forest-based bioeconomy in mitigating climate change through carbon storage and material substitution* (Sinteză privind rolul bioeconomiei forestiere în atenuarea schimbărilor climatice prin stocarea carbonului și înlocuirea materialelor), Sanchez Lopez, J., Jasinevičius, G. și Avraamides, M. editor(i), Comisia Europeană, 2021, JRC124374.

⁶¹ Regulamentul (UE) 2018/841.

⁶² Regulamentul delegat (UE) 2021/268 și SWD/2020/0236 final.

⁶³ COM(2021) 800 final.

⁶⁴ https://research-and-innovation.ec.europa.eu/research-area/environment/nature-based-solutions_en.

⁶⁵ [Certificarea eliminărilor de dioxid de carbon – normele UE \(europa.eu\)](#).

5 ADAPTAREA LA SCHIMBĂRILE CLIMATICE

Punerea în aplicare a Strategiei UE din 2021 privind adaptarea la schimbările climatice este un proiect multianual, cu realizări importante în acest an.

Comisia a publicat **orientări tehnice referitoare la imunizarea infrastructurii la schimbările climatice** în perioada 2021-2027, astfel cum se prevede în Legea europeană a climei⁶⁶. Aceste orientări le permit investitorilor să ia decizii în cunoștință de cauză cu privire la proiectele compatibile cu Acordul de la Paris și cu obiectivele climatice ale UE.

Observatorul european al climei și sănătății, lansat în martie 2021 de Comisie și de AEM, are deja un rol esențial⁶⁷, eliminând o lacună importantă în materie de cunoștințe, contribuind la depășirea barierelor care ne împiedică să combatem efectele negative ale schimbărilor climatice asupra sănătății, care cresc rapid. Observatorul oferă informații și instrumente pentru evaluarea schimbărilor climatice și a sănătății. De asemenea, observatorul oferă soluții și intervenții eficace pentru integrarea strategiilor de adaptare la schimbările climatice în politicile de sănătate de la nivel național și subnațional și pentru îmbunătățirea acestor strategii. Noile **strategii privind finanțarea durabilă și pentru păduri** reduc decalajul în materie de protecție a climei și stimulează reziliența pădurilor. Prima comunicare a UE privind adaptarea a fost prezentată CCONUSC în octombrie 2021⁶⁸.

Misiunea privind adaptarea la schimbările climatice a înregistrat progrese semnificative în ceea ce privește promovarea unei schimbări radicale în acțiunile de adaptare de la nivel subnațional. Misiunea sprijină cel puțin 150 de regiuni și comunități din UE în accelerarea transformării lor pentru a obține reziliența la schimbările climatice până în 2030. 118 regiuni și autorități locale din 18 state membre au semnat Carta misiunii pentru a se alătura unei comunități de practică și au lansat 12 cereri de finanțare, pentru un cuantum de 240 de milioane EUR.

AEM planifică un **raport complet privind stadiul acțiunilor naționale de adaptare** la sfârșitul anului 2022. Raportul va fi bazat pe raportarea din martie 2021 a autorităților naționale în temeiul Regulamentului privind guvernanța uniunii energetice și a acțiunilor climatice⁶⁹ și pe alte surse.

⁶⁶ <https://op.europa.eu/ro/publication-detail/-/publication/23a24b21-16d0-11ec-b4fe-01aa75ed71a1>.

⁶⁷ <https://climate-adapt.eea.europa.eu/observatory>.

⁶⁸ COM(2021) 572 final.

⁶⁹ Articolul 19 din Regulamentul (UE) 2018/1999.

6 FINANȚAREA ACȚIUNILOR CLIMATICE

Tranziția către neutralitatea climatică și reziliența la schimbările climatice necesită investiții substanțiale. La nivelul UE, finanțarea este disponibilă din diverse surse.

FINANȚAREA DIN SISTEMUL UE DE COMERCIALIZARE A CERTIFICATELOR DE EMISII

Fondul pentru inovare este unul dintre cele mai mari programe publice de finanțare din lume pentru lansarea de tehnologii inovatoare cu emisii scăzute de dioxid de carbon. Acesta este finanțat prin scoaterea la licitație a 450 de milioane de certificate din EU ETS în acest deceniu, ceea ce reprezintă aproximativ 38 de miliarde EUR⁷⁰. De la instituirea sa în 2020, aproximativ 3 miliarde EUR au fost investite în 54 de proiecte. În 2021, au fost finalizate două cereri de propuneri de proiecte: una pentru investiții la scară mare⁷¹, în cuantum de 1,146 miliarde EUR, și una pentru investiții la scară mică⁷², în cuantum de 109 milioane EUR.

În cadrul primei cereri de propuneri de proiecte la scară mare, au fost acordate șapte granturi, cu oferte câștigătoare în sectoare aflate sub incidența ETS, inclusiv produse chimice, oțel, ciment, rafinării și energie electrică și termică. În cadrul primei cereri de propuneri de proiecte la scară mică, 32 au primit granturi într-o gamă mai largă de sectoare aflate sub incidența ETS, inclusiv hidrogenul verde, stocarea energiei, sticla, energia termică și captarea carbonului.

În iulie 2022, 17 proiecte din Bulgaria, Finlanda, Franța, Germania, Islanda, Țările de Jos, Norvegia, Polonia și Suedia au fost preselectate în cadrul celei de a doua cereri de propuneri de proiecte la scară mare, în sectorul cimentului, în sectorul hidrogenului, în sectorul produselor chimice și în alte sectoare, pentru un cuantum total de 1,8 miliarde EUR. Aceste proiecte vizează economisirea a până la 136 de milioane de tone de CO₂ echivalent în primii 10 ani de funcționare.

Următoarea cerere de propuneri de proiecte la scară mare, care urmează să fie lansată în toamna anului 2022, are un buget fără precedent, de 3 miliarde EUR, cu secțiuni pentru proiecte de punere în aplicare a planului REPowerEU, privind hidrogenul și electrificarea, producția de tehnologii curate, precum și pentru proiecte-pilot.

Fondul pentru modernizare, inclusiv din cadrul EU ETS, sprijină statele membre cu venituri mai mici să își modernizeze sistemele energetice și să îmbunătățească eficiența energetică. Până în 2030, peste 640 de milioane de certificate (reprezentând aproximativ 51 de miliarde EUR)⁷³ vor fi scoase la licitație pentru a sprijini aceste state membre. Începând din 2021, 3,3 miliarde EUR au fost transferate Croației, Cehiei, Estoniei, Ungariei, Lituaniei, Poloniei, României și Slovaciei, finanțându-se 71 de investiții pentru tranziție în domenii precum energia fotovoltaică și rețelele electrice pentru încărcarea autoturismelor electrice.

⁷⁰ Estimare bazată pe prețurile actuale ale ETS.

⁷¹ Proiectele la scară mare au cheltuieli totale de capital mai mari de 7,5 milioane EUR.

⁷² Proiectele la scară mică au cheltuieli totale de capital care nu depășesc 7,5 milioane EUR.

⁷³ Estimare bazată pe prețurile actuale ale ETS.

INTEGRAREA POLITICILOR CLIMATICE ÎN BUGETUL UE

La nivelul UE, investițiile pentru tranziție vor proveni din două surse principale: „cadrul financiar multianual” al UE, cu un cuantum de 1,2 mii de miliarde EUR pentru perioada 2021-2027, și instrumentul NextGenerationEU, cu un cuantum de 806,9 miliarde EUR, care sprijină redresarea UE. Cel puțin 30 % din aceste două surse combinate (posibil peste 670 de miliarde EUR în prețuri curente) se vor cheltui pentru combaterea schimbărilor climatice⁷⁴.

Programele de cheltuieli din cadrul bugetului UE pentru perioada 2021-2027 au, de asemenea, obiective în materie de cheltuieli legate de climă de cel puțin 30 %. Printre acestea se numără Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) (30 %), Orizont Europa (35 %), Fondul de coeziune (37 %), Mecanismul pentru interconectarea Europei (60 %) și LIFE (61 %).

PROGRAME ȘI FONDURI

Mecanismul de redresare și reziliență al UE – elementul central al *NextGenerationEU*, cu un cuantum de până la 723,8 miliarde EUR – permite statelor membre să își sporească în mod semnificativ investițiile în domeniul climei. Pentru a putea beneficia de granturile (338 de miliarde EUR) și de împrumuturile (385,8 miliarde EUR) din cadrul mecanismului, statele membre trebuie să pregătească planuri naționale de redresare și reziliență care să stabilească investiții și reforme ale politicilor care creează valoare adăugată pentru UE în urma tranziției verzi. Fiecare plan național trebuie să aloce cel puțin 37 % din cheltuielile planificate acțiunilor climatice, iar fiecare măsură trebuie să respecte principiul de „a nu aduce prejudicii semnificative”.

Toate cele 26 de planuri adoptate până la jumătatea lunii septembrie depășesc valoarea de referință de 37 %; 40 % din mijloacele lor financiare colective sunt dedicate obiectivelor climatice, deși unele state membre au utilizat mai mult de jumătate din alocarea lor pentru a finanța politica în domeniul climei. Se preconizează că aproximativ 44 % din fondurile alocate pentru climă vor fi direcționate către energia din surse regenerabile și eficiența energetică, iar 34 % către mobilitatea durabilă⁷⁵. Sub rezerva adoptării propunerilor **REPowerEU** din mai 2022 referitoare la abordarea implicațiilor energetice ale invadării Ucrainei de către Rusia, statele membre vor avea opțiunea de a-și actualiza planurile și de a-și spori sprijinul pentru eficiența energetică și energia din surse regenerabile.

Cel puțin 30 % din bugetul vizat al programului **InvestEU**, de 372 de miliarde EUR sub formă de investiții suplimentare în perioada 2021-2027, se va aloca obiectivelor climatice. În cadrul componentei pentru infrastructură durabilă, 60 % din finanțare trebuie cheltuită pentru climă și mediu⁷⁶. BEI, FEI și alte bănci partenere de implementare vor utiliza garanțiile InvestEU pentru investiții din sectorul privat în conformitate cu urmărirea politicilor climatice și de mediu și cu orientările privind evaluarea durabilității elaborate de Comisie.

Cercetarea și inovarea facilitează tranziția verde prin testarea și demonstrarea de soluții, dezvoltând inovații revoluționare și cunoștințe pentru politici bazate pe cele mai recente dovezi științifice. **Programul Orizont Europa** va aloca cel puțin 35 % din bugetul său de 95,5 miliarde EUR cercetării

⁷⁴ Proiectul de buget pentru 2023 estimează că 557 de miliarde EUR sau 31,5 % din bugetul NGEU al UE vor contribui la îndeplinirea obiectivelor climatice. Aceste cuantumuri reflectă împrumuturile solicitate în prezent în cadrul MRR și exclud Fondul pentru inovare și Fondul pentru modernizare.

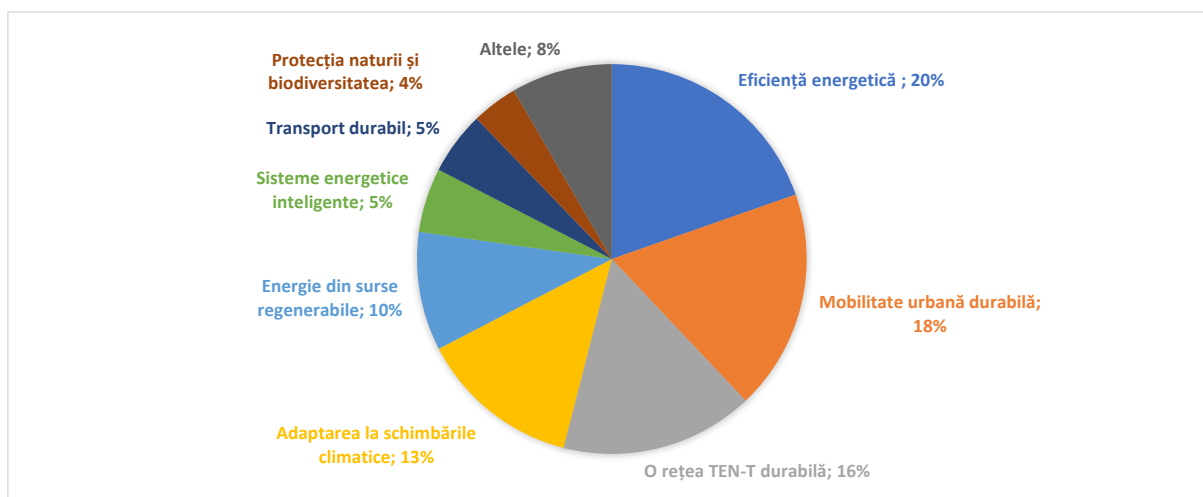
⁷⁵ Sursă: *Recovery and Resilience Scoreboard*, [Green transition pillar](#) (Tabloul de bord privind redresarea și reziliența, Pilonul tranziției verzi).

⁷⁶ https://investeu.europa.eu/what-investeu-programme_en.

și inovării pentru a sprijini o tranziție justă, permițând cetățenilor să participe activ la tranziția verde. Noi parteneriate sunt în curs de dezvoltare, vizând amplificarea tehnologiilor necesare pentru neutralitatea climatică. Orizont Europa a investit aproape 4,2 miliarde EUR în acțiuni climatice până la sfârșitul anului 2021⁷⁷.

Fondul european de dezvoltare regională și Fondul de coeziune⁷⁸ sprijină statele membre în ceea ce privește promovarea coeziunii economice, sociale și teritoriale, susținând în același timp tranziția către neutralitatea climatică și alte priorități ale UE. Fiecare stat membru a pregătit un acord de parteneriat, care definește o strategie de investiții pentru finanțarea politicii lor de coeziune pentru perioada 2021-2027. Fondurile vor oferi investiții de cel puțin 78 de miliarde EUR în acțiuni climatice în perioada 2021-2027 (30 % din totalul FEDR și 37 % din alocarea bugetară totală a Fondului de coeziune). Datele preliminare din proiectele de programe și din programele adoptate sugerează că fondurile alocate pentru climă vor depăși obiectivul.

Figura 12: Repartizarea alocării fondurilor politicii de coeziune pentru climă pe domenii tematice (date preliminare)



Fondul pentru o tranziție justă are o contribuție din partea UE de 19,2 miliarde EUR pentru investiții în perioada 2021-2027 în regiuni din întreaga Europă care vor fi cele mai afectate de tranziția către neutralitatea climatică din punctul de vedere al impactului asupra structurii lor economice și al efectelor sociale. Dată fiind crearea fondului, statele membre pregătesc în prezent planuri teritoriale pentru o tranziție justă, care urmează să fie adoptate de Comisie ca parte a programelor din cadrul politicii de coeziune. Planurile Greciei, Ciprului, Austriei, landului Renania de Nord-Westfalia și Suediei au fost aprobate.

Fondul social european, FSE+, sprijină ocuparea forței de muncă și investițiile în capitalul uman. Până la jumătatea lunii septembrie, au fost adoptate aproximativ o treime din programele FSE+ pentru perioada 2021-2027. Negocierile sunt încă în desfășurare; se preconizează că toate programele FSE+ vor fi adoptate până la sfârșitul anului. Pentru a sprijini crearea de locuri de muncă verzi și adaptarea competențelor și a calificărilor la tranziția către o economie neutră din punct de vedere climatic, statele

⁷⁷ Cifre preliminare.

⁷⁸ [Politica de coeziune 2021-2027 – Politica regională – Comisia Europeană \(europa.eu\)](https://european-council.europa.eu/media/120342/1/120342main01_en.pdf).

membre intenționează să dezvolte noi tipuri de formare, programe de învățământ, ucenicii și modele de afaceri, cum ar fi antreprenoriatul social.

Instrumentul de sprijin tehnic a continuat să acorde sprijin tehnic adaptat statelor membre pentru a concepe și a pune în aplicare reforme corespunzătoare priorităților Pactului verde european. 17 state membre⁷⁹ au primit sprijin prin intermediul cererii de propuneri suplimentare specifice REPowerEU pentru a identifica reforme și investiții care să contribuie la eliminarea treptată a dependenței de combustibilii fosili din Rusia.

Programul LIFE este instrumentul de finanțare al UE pentru mediu și acțiuni climatice. În 2021, s-au alocat peste 290 de milioane EUR pentru 132 de proiecte, inclusiv proiecte în domenii precum agricultura neutră din punct de vedere climatic, refacerea turbăriilor, recuperarea căldurii în producția de fier și oțel și adaptarea pădurilor și a infrastructurilor la climă. În 2022, se vor aloca aproximativ 755 de milioane EUR pentru proiecte în domeniul climei și al mediului, inclusiv pentru tranziția către o energie curată. În iunie, Ucraina s-a alăturat programului LIFE și a putut beneficia de sprijin prin acest program pentru a contribui la refacerea mediului său după distrugerea provocată de invazia rusă.

⁷⁹ BE, CZ, EE, IE, EL, ES, FI, HR, IT, CY, HU, PL, PT, SI și SK.

7 ACȚIUNI INTERNAȚIONALE ÎN DOMENIUL CLIMEI

În urma finalizării primului ciclu de cinci ani al Acordului de la Paris, anul trecut au avut loc schimburi internaționale intense și productive, în special în cadrul reuniunilor ministeriale privind acțiunile climatice convocate în comun de UE, China și Canada, în cadrul Dialogului de la Petersberg privind clima, în cadrul summitului G20 de la Roma și în cadrul Conferinței ONU de la Glasgow privind schimbările climatice (COP26).

Urmând exemplul UE, aproape toate economiile majore s-au angajat să atingă nivelul de zero emisii nete de gaze cu efect de seră până la jumătatea secolului sau pe la jumătatea secolului. Multe dintre ele și-au sporit în mod semnificativ obiectivele privind emisiile pentru 2030 (contribuții stabilite la nivel național), ceea ce demonstrează că Acordul de la Paris funcționează și că UE îi inspiră pe alții să accelereze acțiunile. Cu toate acestea, pe baza politicilor și măsurilor naționale actuale, lumea nu realizează suficiente progrese pentru a îndeplini obiectivul privind temperatura prevăzut în Acordul de la Paris. Dacă țările își îndeplinesc toate noile angajamente, este posibil să se evite la nivel mondial unele efecte grave asupra climei, însă încălzirea tot va depăși 1,5 °C până la sfârșitul secolului.

UE și statele sale membre continuă să sensibilizeze publicul cu privire la oportunitățile oferite de tranziția verde și la consecințele întârzierii acțiunilor. UE încurajează și sprijină partenerii internaționali să ofere răspunsuri mai solide și mai susținute la amenințarea schimbărilor climatice, care ne vizează pe toți.

La nivel mondial, UE și statele sale membre sunt cel mai mare furnizor de finanțare publică în scopul combaterii schimbărilor climatice, cu 23,4 miliarde EUR angajate în 2020 pentru reducerea emisiilor și pentru consolidarea rezilienței la efectele schimbărilor climatice în țările în curs de dezvoltare, inclusiv 5,2 miliarde EUR angajate la nivelul UE (bugetul UE, Fondul european de dezvoltare și Banca Europeană de Investiții). Finanțarea publică și reformele în materie de reglementare contribuie la mobilizarea capitalului și la intensificarea investițiilor private necesare pentru ca tranziția programelor-cadru de cercetare și inovare ale UE să aducă o contribuție importantă la evaluările și acțiunile din domeniul climei de la nivel mondial, UE numărându-se printre principalii finanțatori ai bazei de date pe care se întemeiază rapoartele Grupului interguvernamental privind schimbările climatice⁸⁰.

Printre noile inițiative conduse de UE în ultimul an se numără Parteneriatul pentru o tranziție energetică justă, în valoare de 8,5 miliarde USD, dintre Africa de Sud și un grup de donatori, Angajamentul mondial referitor la metan, lansat de președinții von der Leyen și Biden și la care s-au alăturat până în prezent peste 100 de țări, o Alianță Verde între UE și Japonia, precum și decizia liderilor G20 de a pune capăt finanțării publice internaționale pentru producerea de energie pe bază de cărbune fără măsuri de reducere a emisiilor.

⁸⁰ Informații pentru acțiuni climatice la nivel mondial: contribuția programelor-cadru (PC7 și Orizont 2020) la baza de cunoștințe a rapoartelor IPCC recente, care sunt fundamentate pe date disponibile publicului.